

OECD Environmental Outlook to 2030

Summary in Hungarian

OECD környezetvédelmi kilátások 2030-ig

Összefoglalás magyarul

- Hogyan befolyásolják a gazdasági és társadalmi fejlemények a környezeti változásokat 2030-ig? Milyen irányelvek szükségesek a legfontosabb környezetvédelmi kihívások kezelésére? Milyen módon működhetnének a legjobban együtt az OECD- és a nem OECD-tagországok a kihívások leküzdése érdekében?
- Az *OECD környezetvédelmi kilátások 2030-ig* c. kiadványban a 2030-ig várható gazdasági és környezetvédelmi trendek elemzése, továbbá a kulcsfontosságú intézkedések kezelésére hozott politikai intézkedéseket. Új irányelvek hiányában környezetünk, valamint a gazdasági növekedést és a jólétet alátámasztó természeti erőforrások visszafordíthatatlan károsodását kockáztatjuk. A be nem avatkozás politikája nagyon sokba kerül.
- A Kilátások sorozat azonban bebizonyítja, hogy a napjainkban felmerülő legfontosabb környezetvédelmi problémák (a klímaváltozás, a biodiverzitás elvesztése, a vízhiány és a környezetszennyezés egészségre gyakorolt hatásai) leküzdése kivitelezhető, és anyagilag is megengedhető. A kiadvány kiemeli azokat az irányelveket, melyek költséghatékony módon képesek a fenti kihívások kezelésére. A Kilátások sorozat ezen kiadványának hatóköre a 2001-es kiadáshoz képest kibővült, így kitér mind az OECD-országokban, mind Brazíliában, Oroszországban, Indiában, Indonéziában, Kínában, Dél-Afrikában (a BRIICS-országokban) tapasztalható fejleményekre, illetve arra, hogy miképpen tudnának ezek az országok jobban együttműködni a globális és helyi környezetvédelmi problémák megoldásában.

Az *OECD környezetvédelmi kilátások 2030-ig* c. kiadvány a 2030-ig várható gazdasági és környezetvédelmi trendek előrejelzésén alapul. A jövő kulcsfontosságú környezetvédelmi kihívásainak ábrázolása „jelzőlámpás” rendszerben történik (lásd a 0.1. sz. táblázatot). A *Kilátások* a legfontosabb kihívások kezelésére hozott politikai intézkedések szimulációját is bemutatja, az intézkedések potenciális környezeti, gazdasági és társadalmi hatásaival egyetemben.

0.1. sz. táblázat: *OECD környezetvédelmi kilátások 2030-ig*

	 [zöld lámpa]	 [sárga lámpa]	 [piros lámpa]
Klímváltozás		<ul style="list-style-type: none"> • Csökkenő egy egységnyi GDP-re eső üvegházhatású gázkibocsátás 	<ul style="list-style-type: none"> • Globális üvegházhatású gázkibocsátás • Egyre több bizonyíték a már folyamatban lévő klímaváltozásra
Biodiverzitás és megújuló természeti erőforrások	<ul style="list-style-type: none"> • Erdővel borított területek az OECD-országokban 	<ul style="list-style-type: none"> • Erdőgazdálkodás • Védett területek 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökológiai rendszer minősége • Fajok kihalása • Beáramló idegen fajok • Trópusi erdők • Illegális fakitermelés • Az ökoszisztéma fragmentációja
Víz	<ul style="list-style-type: none"> • Pontforrások általi vízszennyezés az OECD-országokban (ipari, lakossági) 	<ul style="list-style-type: none"> • Felszíni vizek minősége és szennyvízkezelés 	<ul style="list-style-type: none"> • Vízihiány • Talajvíz-minőség • Mezőgazdasági vízfelhasználás és szennyezés
Levegőminőség	<ul style="list-style-type: none"> • Az OECD-országok kéndioxid és nitrogén oxid kibocsátása 	<ul style="list-style-type: none"> • Szilárd részecske kibocsátás és talajszió ózon • Közúti forgalom általi szennyezőanyag-kibocsátás 	<ul style="list-style-type: none"> • Városi levegő minősége
Hulladék és veszélyes vegyi anyagok	<ul style="list-style-type: none"> • Hulladékgazdálkodás az OECD-országokban • Az OECD-országok halogénezett szénhidrogén (CFC) kibocsátása 	<ul style="list-style-type: none"> • Lakossági hulladékképződés • A fejlődő országok halogénezett szénhidrogén (CFC) kibocsátása 	<ul style="list-style-type: none"> • Veszélyes hulladékgazdálkodás és -szállítás • Hulladékgazdálkodás a fejlődő országokban • Kemikáliák a környezetben és a termékekben

JELMAGYARÁZAT: **Zöld lámpa** = a megfelelően kezelt környezetvédelmi kérdések, illetve azok a környezetvédelmi kérdések, melyek kezelésében az utóbbi évek során jelentős javulás történt ugyan, ám amelyekre az országoknak továbbra is nagy figyelmet kell fordítaniuk. **Sárga lámpa** = a továbbra is kihívást jelentő környezetvédelmi kérdések, melyek kezelése javul, vagy amelyek jelenlegi helyzete bizonytalan, vagy amelyeket a múltban megfelelően kezeltek ugyan, de jelenleg kevésbé. **Piros lámpa** = nem megfelelően kezelt, illetve rossz vagy rosszabbodó helyzetű, sürgős figyelmet igénylő környezetvédelmi kérdések. Más meghatározás hiányában minden trend globális.

A cselekvés nem jelent pénzügyi megterhelést: irányelv-forgatókönyvek és költségek

A *Kilátások* c. kiadvány kiemeli néhány sürgős intézkedést igénylő „piros lámpás” kérdést. A *Kilátások* c. kiadványban ismertetett irányelv-forgatókönyvek azt mutatják, hogy a kihívások kezeléséhez szükséges irányelvek és technológiák kivitelezhetőek és anyagilag is megengedhetőek. A környezet védelmét szolgáló nagyra törő politikai intézkedések növelhetik a gazdaság teljesítőképességét, és csökkenthetik az egészségügyi kiadásokra fordított költségeket. Számos környezetvédelmi kihívás esetében az idejekorán hozott intézkedések hosszú távon több előnyt hoznak, mint amennyibe kerülnek.

Példaként egy hipotetikus globális „OECD környezetvédelmi kilátások (EO) irányelv csomagot” (EO irányelv csomag, lásd a 20. fejezetet) alkalmaztunk. A csomag azt mutatja, hogy meghatározott politikai intézkedések kombinálásával a legfontosabb környezetvédelmi kihívások némelyike a 2030. évi globális GDP 1%-át alig meghaladó összegért, illetve 2030-ig hozzávetőleg 0,03 százalékponttal alacsonyabb átlagos éves GDP növekedés mellett kezelhető (0.1. sz. ábra). Így a globális GDP 2030-ban a maihoz képest „csupán” 97%-kal, és nem majdnem 99%-kal lenne magasabb. A fenti forgatókönyv szerint a nitrogén-oxidok és kén-oxidok kibocsátása 2030-ban mintegy egyharmadával lenne kevesebb, ám csekély változás várható, ha nem születnek új irányelvek. 2030-ra az üvegházhatású gázkibocsátás növekedése 37%-ról 13%-ra csökkenne.

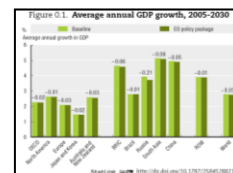
Az EO irányelv csomagnál nagyra törőbb politikai intézkedésre lenne szükség ahhoz, hogy az üvegházhatású gázok koncentrációit a nemzetközi eszmecserék során meghatározott szinteken lehessen stabilizálni (7.5. sz. ábra). Egy másik szimuláció készült az atmoszférikus koncentráció 450 ppm CO₂-ekvivalens értéken történő stabilizálását – napjaink egyik leginkább ambiciózus célkitűzését – lehetővé tevő irányelvekről. A szimuláció kimutatta, hogy a cél eléréséhez az összes országnak intézkedéseket kell hoznia annak érdekében, hogy a 2000. évi szintekhez képest 2050-re 39%-kal csökkenjen a globális üvegházhatású gázkibocsátás. Egy ilyen intézkedés nyomán a GDP 2030-ban a becsült bázisvonal-értékekhez képest 0,5%-kal, 2050-ben pedig 2,5%-kal csökkenne, mely hozzávetőleg 0,1 százalékpontos átlagos éves GDP növekedés-csökkenésnek felel meg. Minél több ország és szektor vesz részt a klímaváltozás mérséklését célzó intézkedésekben, annál olcsóbb és hatékonyabb lesz a globális üvegházhatású gázkibocsátás megfékezése. Azonban, mint a 0.1. sz. ábrán is látható, a fenti költségek eloszlása nem egyenletes az egyes régiókban. Ez a tény felveti a globális klímavédelmet szolgáló nemzetközi együttműködés keretében megvalósuló tehermegosztó mechanizmusok szükségességét. Bár a vezető szerepet az OECD-országoknak kell felvállalniuk, a feltörekvő gazdaságok szélesebb csoportjával – különösen az ún. BRIICS-országokkal (Brazíliaval, Oroszországgal, Indiával, Indonéziával, Kínával és Dél-Afrikával) történő további együttműködés révén alacsonyabb költségek mellett érhetőek el a közös környezetvédelmi célok.

A környezetvédelmi politikai tétlenség következményei

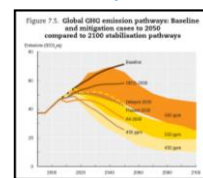
Amennyiben nem kerül sor új politikai intézkedésekre, az elkövetkező néhány évtized során a fenntartható gazdasági fejlődés környezeti alapjának visszafordíthatatlan megváltoztatását kockáztatjuk. Ennek elkerülése érdekében sürgős intézkedések szükségesek főként a klímaváltozással, a biodiverzitás elvesztésével, a vízhiánnyal, a környezetszennyezés egészségre gyakorolt

¹ Megjegyzés: OECD 2008 = minden OECD ország 25 USD üvegházhatású gázra vonatkozó adót vet ki széndioxid-ekvivalens tonnánként. 2020-ig halasztva = minden ország csak 2020-tól kezdi alkalmazni az adókat. Szakaszosan 2030-ig = az OECD országok 2008-ban vetik ki az adót, a BRIC országok 2020-ban, a világ többi része (ROW) pedig 2030-ban. Mindenki 2008-ban = minden ország 2008-ban kezdi meg az adók alkalmazását; 450 ppm = forgatókönyv az atmoszférába kerülő üvegházgáz koncentrációk 450 ppm széndioxid-ekvivalens értéken történő stabilizálására. A 25 USD nagyságú adók esetében az adó évente mintegy 2%-kal nő a bevezetés évét követően.

[0.1. sz. ábra] Átlagos éves GDP növekedés 2005 és 2030 között

[7.5. sz. ábra] Globális üvegházhatású gázkibocsátási folyamatok: Bázisvonal és enyhítési esetek 2050-ig a 2100-es stabilizációs folyamatokhoz viszonyítva¹

Forrás: OECD környezetvédelmi kilátások: Bázisvonal és irányelv szimulációk; és van Vuuren et al., 2007

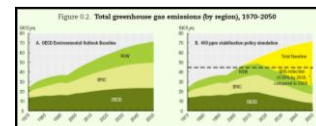
hatásaival, valamint a veszélyes vegyi anyagokkal kapcsolatos „piros lámpás” kérdések kezelésére (0.1. sz. táblázat).

További irányelvek nélkül 2030-ra többek között az alábbi események várhatóak:

- A globális üvegházhatású gáz kibocsátás az előrejelzések szerint további 37%-kal, 2050-re pedig 52%-kal nő (0.2a. sz. ábra). Mindez 2050-re a globális hőmérséklet iparosodás előtti szintnél 1,7–2,4°C-kal magasabbra emelkedését eredményezheti, mely fokozott hőhullámokhoz, aszályokhoz, viharokhoz és árvizekhez vezethet, komoly károkat okozva a főbb infrastrukturális rendszerekben és a természetben.
- Számos ma ismert állat- és növényfaj kihalhat, főként a terjeszkedő infrastruktúra és a mezőgazdasági termelés, valamint a klímaváltozás miatt (9.2. sz. ábra). Az élelmiszer- és bioüzemanyag-termelés együttesen a mezőgazdasági területek 10%-os növelését igényli globális szinten, mely a vadvilág élőhelyeinek további csökkenését eredményezi. A biodiverzitás tartós csökkenése korlátozhatja a Föld ökoszisztémáiból eredő értékeit, melyek gazdasági növekedést és emberi jólétet támasztják alá.
- A vízhiány tovább rosszabbodik a víz, mint erőforrás fenntarthatatlan használata és az azzal való gazdálkodás, valamint a klímaváltozás miatt; a súlyos vízhiány által sújtott területeken élők száma várhatóan további 1 milliárral nő, és meghaladja a 3,9 milliárdot (0.3. sz. ábra).
- A légszennyezés egészségre gyakorolt káros hatása világszerte növekszik, a talajszintű ózon káros hatásához kapcsolható idő előtti halálozások száma megnégyszereződik (12.2. sz. ábra), a szilárd részecske kibocsátáshoz kapcsolható idő előtti halálozások száma pedig megduplázódik. A vegyipari termelési volumenek gyorsan növekednek a nem OECD-országokban, és nem áll rendelkezésre elegendő információ a környezetben és a termékekben előforduló kemikáliák által jelentett kockázat teljes körű felméréséhez.

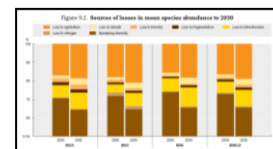
A környezeti hatásokat legerősebben a fejlődő országok fogják megérezni, melyek kevésbé felszereltek a környezeti hatások kezeléséhez, és az azokhoz való alkalmazkodáshoz. A fenti területeket érintő politikai tétlenség, illetve késedelmes cselekvés azonban jelentős gazdasági és társadalmi költségvonzattal jár, mely (pl. a közegészségügyi kiadások növekedése révén) máris közvetlen, illetve (pl. a csökkenő munkatermelékenység révén) közvetett hatást is gyakorol a gazdaságokra – az OECD-országokra szintű. A biodiverzitás elvesztése (pl. halászat) és a klímaváltozás terén teendő politikai intézkedések meg nem hozatala szintén súlyos költségvonzattal járhat.

[0.2. sz. ábra] **Összes üvegházhatású gáz kibocsátás (régióként), 1970–2050²**

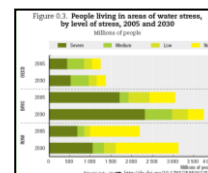
- a) OECD környezetvédelmi kilátások: Bázisvonal
b) 450 ppm stabilizációs irányelv szimulációja

[9.2. sz. ábra] **Az átlagos fajbőség-csökkenés forrásai 2030-ig**

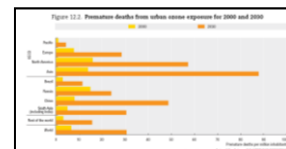

Forrás: OECD környezetvédelmi kilátások: Bázisvonal

[0.3. sz. ábra] **Vízhiánytól sújtott területen élő emberek száma, a vízhiány szintje alapján, 2005-ben és 2030-ban (millió fő)**

[12.2. sz. ábra] **Városi ózonkitettség által okozott idő előtti elhalálozás 2000-ban és 2030-ban**

Forrás: OECD környezetvédelmi kilátások: Bázisvonal

² Megjegyzés: BRIC = Brazília, Oroszország, India, Kína. ROW = A világ többi része.

A legfontosabb irányelv-lehetőségek

Most van itt a lehetőség olyan nagyra törő politikai változtatások bevezetésére, melyek segítségével leküzdhetőek a legfontosabb környezetvédelmi problémák, és amelyek elősegítik a fenntartható fejlődést. A mai beruházási döntéseket egy jobb környezeti jövő biztosítása felé kell terelni, különösen azokat, melyek az elkövetkező évtizedek során „bezárják” az energiafelhasználási módozatokat, a szállítási infrastruktúrát és az építőanyagokat. Az alábbi intézkedések elengedhetetlenek:

- Egymást kiegészítő irányelveket szükséges alkalmazni a legnagyobb kihívást jelentő, legösszetettebb környezetvédelmi problémák leküzdésére, nagy hangsúlyt helyezve a piaci alapú eszközökre, például az adókra és az értékesíthető engedélyekre az intézkedések költségeinek csökkentése érdekében.
- Rangsorolni kell a környezetromlásban élen járó legfontosabb szektorokban: az energetikai iparban, a szállítási iparágban, a mezőgazdaságban és a halászatban teendő intézkedéseket. Erre a környezetvédelmi miniszterek egyedül nem képesek. A környezetvédelmi ügyeket bele kell integrálni a vonatkozó – pénzügyi, gazdasági és kereskedelmi – minisztériumok minden irányelv-meghatározási tevékenységébe, továbbá a környezetvédelemnek minden termelési és fogyasztási vonatkozású döntésben is meg kell jelennie.
- Gondoskodni kell arról, hogy a globalizáció az erőforrások hatékonyabb felhasználásához, valamint az ökoinnováció fejlesztéséhez és terjesztéséhez vezessen. A vezető szerepet az üzleti és az ipari szektoroknak kell felvállalniuk, ám a kormányzatoknak világos, következetes, hosszú távra szóló politikai keretet kell biztosítani az ökoinnováció ösztönzésére, valamint a környezetvédelmi és társadalmi célok oltalmazására.
- A globális környezetvédelmi kihívások kezelése érdekében javítani kell az OECD- és a nem OECD-tagországok közötti partneri kapcsolatokat. Egyre növekvő világgazdasági befolyásuk, és a globális környezetvédelmi problémák általi növekvő érintettségük alapján főként Brazília, Oroszország, India, Indonézia, Kína és Dél-Afrika (a BRIICS országok) lehetnek a kulcsfontosságú partnerek. Az OECD- és a nem OECD-országok közötti környezetvédelmi együttműködés kiszélesítése elősegítheti a tudás és a technológiai legjobb gyakorlatok terjedését.

- A nemzetközi környezetvédelmi szabályozásokat a határokon átívelő és a globális környezetvédelmi kihívások leküzdése érdekében szigorítani kell.
- A fejlesztési együttműködési programokban fokozott figyelmet kell fordítani a környezetvédelemre, valamint ösztönözni kell a következetesebb irányelvek kidolgozását.

© OECD 2008

Ez az összefoglalás nem hivatalos OECD fordítás.

Ez az összefoglalás abban az esetben másolható, ha megemlítsre kerül az OECD szerzői joga és az eredeti kiadvány címe.

A többnyelvű összefoglalások az eredetileg angol ill. francia nyelvű OECD kiadványok kivonatos fordításai.

Az OECD on-line könyvesboltban díjmentesen állnak rendelkezésre: www.oecd.org/bookshop/

További információ kérhető a Közügyi és Kommunikációs Igazgatóság Jogi és Fordítási Csoportjától: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Látogasson el honlapunkra: www.oecd.org/rights/

